

De Herontdekking van het Verhaal van de Nieuwtestamentische Gemeente

(Geconcentreerde Tabel Versie)

door Frank Viola

Noot van de auteur: Dit werk is een ruw manuscript dat in een proces van periodieke revisie is.

Ik verwelkom alle commentaar en kritiek. Mail naar ptmin@aol.com.

Winter, 5/4 voor Chr.	Jezus Christus wordt in Betlehem geboren.
Vrijdag 7 April 30	Jezus Christus wordt gekruisigd buiten de stad Jeruzalem.
Zondag 9 April 30	Jezus Christus is opgestaan uit de dood.
30-40	HET JERUZALEM VERHAAL
Zondag 29 Mei 30	De Pinksterdag. Jezus Christus keert in de Geest terug naar de aarde. De gemeente van Jeruzalem wordt geboren.
Zomer, 30/31 (Hand. 4)	Petrus en Johannes prediken en worden voor het Sanhedrin gebracht.
	De gemeente van Jeruzalem heeft ongeveer 5000 mannen. De gemeente komt in huizen verspreid over heel de stad bijeen. De apostelen prediken in de zuilengang van Salomo. De gelovigen hebben alles gemeenschappelijk. De apostelen prediken Christus en er volgen tekenen in Jeruzalem.
32/33 (Hand. 5)	Ananias and Saffira ervaren Gods oordeel voor het liegen tegen de Heilige Geest.
	De 12 apostelen worden voor het Sanhedrin gebracht. Ze worden geselsd, vrijgelaten en gewaarschuwd om niet weer te spreken in Jezus' naam.
35 (Hand. 6)	De gemeente heeft haar eerste interne probleem. 7 mannen worden uitgekozen om er voor te zorgen dat tijdens de dagelijkse maaltijden alles goed verloopt. Het zijn: Stefanus, Filippus, Prochorus, Nikanor, Timon, Parmenas en Nikolaüs.
April 35 (Hand. 8:1)	Stefanus predikt tegen de Hellenistische Joden in de synagoge van de Libertijnen. Hij doet daar wonderen en tekenen. Hij brengt de Joden tot woede, wordt voor het Sanhedrin gebracht en gestenigd.
35	Saulus (Paulus) van Tarsus, een Farizeeër, begint de gemeente te vervolgen. De gemeente van Jeruzalem verspreidt zich door Judea, Galilea, Samaria en Syrië, en alleen de 12 apostelen blijven te Jeruzalem.
	Er ontstaan gemeentes door geheel Palestina omdat de christenen Christus verkondigen in de nieuwe steden waar zij zich nu gevestigd hebben.
(Hand. 8:5)	Filippus verkondigt het Evangelie in Samaria. Petrus en Johannes helpen hem daar een gemeente op te bouwen. Filippus predikt in andere delen van Palestina en vestigt zich dan in Caesarea. De 12 apostelen versterken al rondreizende de nieuwe gemeenten die als gevolg van de verstrooiing uit Jeruzalem zijn geboren.
Zomer 35 (Hand. 9)	Saulus (Paulus) ontmoet de Heer op de weg naar Damascus. Hij verblijft bij de gemeente in Damascus en begint in de synagogen Christus te verkondigen.
35-37	Paulus verblijft 3 jaar in Arabië. Daarna keert hij terug naar Damascus en begint daar opnieuw te prediken. De Joden zijn van plan hem te vermoorden en de gelovigen helpen hem om te vluchten.
Zomer 37	Paulus reist naar Jeruzalem. Daar ontmoet hij Barnabas, die hem introduceert bij Petrus en Jakobus (de halfbroer van Jezus). Paulus blijft 15 dagen bij Petrus.
Herfst 37	Paulus predikt Christus in de synagogen van Jeruzalem, maar de Joden proberen hem te doden. Jezus verschijnt aan hem en vertelt hem de stad te ontvluchten. Paulus verdwijnt naar Syrië en Cilicië (zijn thuis) gedurende 7 jaar. Paulus heeft daar een diepgaande geestelijke ervaring; hij mag in de derde hemel rondkijken.
37-40	Petrus reist rond en bezoekt de nieuwgeboren gemeenten in West-Judea. Hij verricht wonderen in de gemeenten van Lydda en Joppe.

Copyright oorspronkelijke versie © Frank Viola, 2002
 Copyright Nederlandse vertaling © Paradigm Shift, 2002

Paradigm Shift, Mussenkampseweg 32, 8181 PK Heerde, paradigmshift@zonnet.nl

40 (Hand.10)	Petrus predikt Christus tot Cornelius en zijn huis. De eerste Heidense bekeerlingen worden in Caesarea gemaakt.
	Aan de gemeente van Jeruzalem hebben zich nieuwe mensen toegevoegd. Die groep bestaat uit Joden, waarvan velen wetticisten (ijverig voor de wet van Mozes) zijn. Ze zijn verontrust dat Petrus gemeenschap met heidenen heeft gehad.
41-47	HET ANTIOCHIË VERHAAL
41 (Hand. 11:19)	Enkele van de Joodse Christenen die uit Jeruzalem verdreven zijn trekken naar Fenicië, Cyprus en Antiochië in Syrië (480 km ten noorden van Jeruzalem).
(Hand. 11:20)	Joodse christenen uit Cyprus en Cyrene prediken het Evangelie tot de heidenen in Antiochië. Velen bekeren zich en de gemeente groeit snel. (Lucas en zijn jongere broer Titus zijn twee Heidense bekeerlingen in de gemeente van Antiochië.) De gemeente van Jeruzalem zendt Barnabas om de situatie in te schatten.
Lente 43	Barnabas gaat op zoek naar Paulus in Tarsus (Cilicië) en brengt hem terug naar Antiochië om hem te helpen de gemeente op te bouwen. Barnabas en Paulus dienen een vol jaar in de gemeente van Antiochië.
Lente 44 (Hand. 11:27)	Agabus en enkele andere profeten uit Jeruzalem bezoeken Antiochië. Agabus profeteert over een grote hongersnood. De gemeente van Antiochië begint een collecte op te halen om de armoede van de gemeente van Jeruzalem te verlichten.
(Hand. 11:30)	Saulus en Barnabas gaan samen met Titus naar Jeruzalem om het geld van het "verlichtingsfonds" dat de gemeente van Antiochië heeft opgehaald te bezorgen.
(Hand. 12:1-19)	Koning Herodes executeert Jakobus, de zoon van Zebedeüs, de broer van Johannes. Jakobus is de eerste van de 12 apostelen die gemarteld wordt. Herodes heeft Petrus gevangengenomen, maar een engel bevrijdt hem.
(Hand. 12:25)	Terwijl ze in Jeruzalem zijn, hebben Paulus en Barnabas een bijeenkomst met Petrus, Jakobus en Johannes, de pilaren van de gemeente. Petrus, Jakobus en Johannes geven hun goedkeuring aan Paulus' Evangelie. Paulus, Barnabas en Titus keren naar Antiochië terug. Ze nemen Barnabas' jongere neef Johannes Marcus mee. (Johannes Marcus zou later het Evangelie van Marcus schrijven.)
47 (Hand. 13:1-2)	De gemeente in Antiochië is ongeveer 7 jaar oud. Er is een gebedsbijeenkomst. Vijf mannen zijn aanwezig; zij zijn profeten en leraren. Het zijn: Simeon, genaamd Niger, Lucius, Manaën, Barnabas en Paulus. Paulus en Barnabas worden door de Heilige Geest uitgezonden als apostolische werkers.
47-49	HET GALATIË VERHAAL
<i>Vooruitzicht</i>	Paulus' Eerste Apostolische Reis Tijdsduur: 2 jaar Jaren: 47-49 Gereisde afstand: 1920 km. Geplante gemeenten:(4) Antiochië (van Pisidië), Ikonium, Lystra, Derbe (deze zijn bekend als de gemeenten van Galatië)
	Paulus, Barnabas en Johannes Marcus verlaten Antiochië en gaan naar Cyprus, het thuisland van Barnabas. (Johannes Marcus is hun assistent)
(Hand. 13:13)	Na een kort verblijf in Cyprus vertrekken ze per boot vanuit Pafos over de Middellandse Zee naar Perge (Pamfylië). Johannes Marcus krijgt heimwee en keert naar Jeruzalem terug.
47 (Hand. 13:14)	Paulus en Barnabas gaan richting het noorden naar Antiochië in Pisidië dat gelegen is in het zuiden van Galatië. Ze zijn daar ongeveer 4 maanden om een gemeente op te bouwen. De Joden laten vanwege jaloezie de twee apostelen wettelijk uit de stad verbannen.
(Hand. 13:51)	De twee mannen reizen ongeveer 145 km. In zuidoostelijke richting naar de stad Ikonium . Zij brengen daar ongeveer 4 maanden door om een gemeente op te bouwen. De mannen komen erachter dat men van plan is hen te stenigen, waarna zij de stad snel verlaten.
48 (Hand. 14:8)	Paulus en Barnabas reizen ongeveer 29 km. oostwaarts naar een Romeinse kolonie genaamd Lystra . Na ongeveer 4 maanden prediking wordt een gemeente geboren. Een jonge man genaamd Timoteüs is een bekeerling in deze gemeente. Paulus wordt

Copyright oorspronkelijke versie © Frank Viola, 2002
Copyright Nederlandse vertaling © Paradigm Shift, 2002

Paradigm Shift, Mussenkampseweg 32, 8181 PK Heerde, paradigmshift@zonnet.nl

	gestenigd en voor dood achtergelaten. (Timoteüs is getuige van Paulus' stening.)
(Hand. 14:21)	God herstelt Paulus weer en de twee werkers gaan 96 km. naar het zuidoosten, naar Derbe . Ze planten daar een gemeente. Een man genaamd Gajus, die later een medewerker van Paulus wordt, is een bekeerling in deze gemeente.
(Hand. 14:21-23)	Nadat Paulus en Barnabas in Derbe gepredikt hebben, gaan ze terug. Zij bezoeken opnieuw Lystra, Ikonium en Antiochië. De mannen versterken, bemoedigen en waarschuwen de gemeenten voor de testen die voor hen liggen. Ze stellen oudsten aan om leiding te geven over de gemeenten in geval van toekomstige crisissituaties.
Herfst 49 (Hand. 14:26-28)	De twee werkers keren terug naar Antiochië (Syrië), van waaruit zij oorspronkelijk waren uitgezonden. Ze roepen de gemeente bijeen en geven verslag van alles wat God op hun reis gedaan heeft. Paulus en Barnabas verblijven ongeveer 18 maanden bij de gemeente in Antiochië.
(Gal. 2:11)	Petrus bezoekt de gemeente in Antiochië (Syrië).
	Als de gemeente in Jeruzalem ontdekt dat Petrus met heidense bekeerlingen eet, gaan sommigen van de 'besnijdenis-partij' naar Antiochië om Petrus te bezoeken. Ze arriveren in Antiochië met goedkeuringsbrieven van Jakobus, de halfbroer van Jezus. Paulus is op dat moment afwezig.
(Gal. 2:12-14)	De Judaïsten overtuigen Petrus om niet langer met de heidense gelovigen te eten. Petrus, die zijn zwakkere Jeruzalemse broeders geen aanstoot wil geven, gaat tijdens de gewone maaltijden alleen nog maar met de Joden eten. Barnabas doet hetzelfde. Wanneer Paulus terugkeert en van de situatie verneemt, wijst hij Petrus recht in zijn gezicht terecht voor zijn hypocriet gedrag.
	Petrus keert terug naar Jeruzalem en deelt daar het incident met enkele broeders. Hij geeft hen ook een verslag over de nieuwe heiden-gemeenten die Paulus en Barnabas in Zuid-Galatië geplant hebben. Als enkele Judaïsten dit horen gaan ze onmiddellijk op reis naar Galatië om daar de vier gemeenten die Paulus geplant heeft te bezoeken.
	Wanneer de Judaïsten in Zuid-Galatië aankomen, introduceren zij zichzelf als broeders van de gemeente van Jeruzalem. Zij vertellen de nieuwe bekeerlingen in Galatië het volgende: 1. Paulus was niet door de Jeruzalemse apostelen gezonden, noch kwam hij uit de gemeente van Jeruzalem, het centrum van Gods werk op aarde. Daarom is Paulus geen echte apostel. 2. Paulus' Evangelie is onvolledig. Hij is een mensenbehager die de door God gegeven praktijk van de besnijdenis uit zijn Evangelie weglaat. Geloven in Jezus <i>samen</i> met gehoorzaamheid aan de wet van Mozes rechtvaardigt een mens voor God. 3. Paulus wees de machtige apostel Petrus publiekelijk terecht. Dit bewijst dat Paulus een onafhankelijke, rebelse werker was.
	Wanneer de Judaïsten weer vertrekken, schrijven bekeerlingen uit Galatië Paulus een brief waarin ze hem vragen waarom hij faalde om hen het volledige Evangelie te vertellen. (Het lijkt erop dat enkele gelovigen in Galatië nu toch besneden zijn.)
(Hand. 15:1-5, Gal. 2:1-10)	Ondertussen, terug in Antiochië (Syrië), is er een groot debat tussen de Judaïsten uit Jeruzalem en de gemeente van Antiochië. De Judaïsten staan erop dat de heiden-gelovigen besneden moeten worden en de wet van Mozes moeten houden om gered te worden. Paulus en Barnabas debatteren met hen. Om het probleem op te lossen, besluit de gemeente van Antiochië Paulus en Barnabas naar Jeruzalem te sturen om uit te zoeken of deze Judaïsten de mening van de twaalf apostelen representeren.
49	Paulus schrijft Galaten vanuit Antiochië, Syrië aan de gemeenten van Antiochië in Pisidië, Ikonium, Lystra en Derbe. De gemeenten in Galatië zijn tussen 1 en 2 jaar oud. <i>Beweegreden:</i> Dit is het eerste stuk christelijke literatuur dat ooit geschreven is. De brief is een monumentale verklaring tegen het wetticisme. Paulus beantwoordt elk argument dat de Judaïsten gebruikten om de Galaten te overtuigen de wet van Mozes te volgen. Galaten is de "Magna Carta" van het christelijk geloof.
(Hand. 15:6-21)	De Jeruzalem-vergadering vindt plaats. Na veel discussie komt de gemeente overeen dat de heidenen niet besneden moeten worden, noch de wet van Mozes moeten houden.

(Hand. 15:22)	Een brief die de beslissing van de vergadering bevat wordt geschreven om aan de heidense bekeerlingen in Antiochië (Syrië) voorgelezen te worden. Twee profeten uit Jeruzalem worden samen met Paulus en Barnabas terug naar Antiochië gezonden om te bevestigen dat de brief echt is. Het zijn Judas Barsabbas en Silas (Silvanus). Silas zal één van Paulus' medewerkers worden.
	Keizer Claudius geeft bevel dat alle Joden Rome moeten verlaten.
49	Jakobus schrijft de brief van Jakobus vanuit Jeruzalem aan de Joodse gelovigen die over Palestina verstrooid zijn. <i>Beweegreden:</i> Enkele van de Joodse Christenen in Palestina hebben valse geruchten gehoord dat Paulus van Tarsus een Evangelie verkondigt dat geloof gelijkstelt met verstandelijk instemmen en dat geloof gescheiden is van goede werken. De rijke broeders in de gemeenten van de verstrooiing worden beter behandeld dan de armen. Jakobus schrijft deze brief om balans te brengen in deze excessen en de misvattingen te corrigeren.
50-52	HET GRIEKENLAND VERHAAL
<i>Vooruitzicht</i>	Paulus' Tweede Apostolische Reis Tijdsduur: 2 jaar Jaren: 50-52 Gereisde Afstand: 4505 km. (1979 over zee; 2526 over land) Geplante gemeenten:(4) Filippi, Thessalonica, Berea, Korinte
50 (Hand. 15:36-40)	Paulus en Barnabas besluiten om de gemeenten in Zuid-Galatië opnieuw te bezoeken om hun vooruitgang te bezien. De twee mannen scheiden van elkaar vanwege een meningsverschil over het meenemen van Johannes Marcus. Barnabas en Marcus gaan daarop naar het eiland Cyprus (Barnabas' geboorteland). Paulus gaat met Silas naar Galatië. De mannen reizen deze keer meer over land dan over zee.
April-Mei 50	Paulus en Silas bezoeken en versterken de gemeenten in Cilicië, Syrië en Galatië. Als ze Lystra bereiken, nemen ze Timoteüs met zich mee. Paulus besnijdt Timoteüs zodat de Joden naar hem zullen luisteren.
Juli 50 (Hand.16:6-11)	Nadat ze Galatië verlaten, besluit Paulus om Klein-Azië in te gaan, maar de Heilige Geest verhindert dat. Paulus, Silas en Timoteüs gaan noordwest naar Troas. Paulus ontvangt een droom waarin hem wordt verteld naar Macedonië te gaan. Lucas, de geneesheer uit Antiochië (Syrië), is in Troas. Hij voegt zich bij de drie mannen en ze reizen naar Macedonië.
Augustus-Oktober 50 (Hand. 16:12)	De mannen komen in Filippi , een Romeinse kolonie in Macedonië (Noord-Griekenland). Een gemeente wordt binnen een paar maanden geplant. Zij bestaat voornamelijk uit Godvrezende vrouwen. In Filippi worden Paulus en Silas geslagen en gevangengenomen.
(Hand. 17:1)	Paulus, Silas en Timoteüs laten Lucas in Filippi achter en gaan naar de stad Thessalonica , 145 km. ten zuidwesten van Filippi.
November 50-Januari 51 (Hand. 17:2-4)	Paulus, Silas en Timoteüs planten de gemeente in Thessalonica. Zij zijn daar ongeveer 3 maanden. De gemeente komt bijeen in het huis van Justus. Paulus werkt voor zijn onderhoud door tenten te repareren. De gemeente in Filippi stuurt twee financiële giften om de werkers te helpen.
(Hand. 17:5-9)	De Joden zetten aan tot een opstand en verbannen Paulus en Silas wettelijk uit de stad. De nieuwe bekeerlingen in Thessalonica zenden Paulus en Silas 's nachts in het geheim uit, Timoteüs achterlatend. Drie van de bekeerlingen uit Thessalonica zijn Aristarchus, Secundus en Demas. Alledrie zullen medewerkers van Paulus worden.
Februari 51 (Hand. 17:10)	Paulus en Silas gaan naar Berea , 96 km. in zuidwestelijke richting.
	In Berea voegt Timoteüs zich weer bij Paulus en Silas. In het begin is er geen vijandigheid. De Joden ontvangen en wegen zorgvuldig Paulus' boodschap af. Sopater is een bekeerling uit Berea die later een medewerker van Paulus wordt.
Maart 51 (Hand. 17:15)	Joden uit Thessalonica komen naar Berea en dwepen het volk tegen Paulus op. Paulus vertrekt naar Athene dat in Achaje (Zuid-Griekenland) ligt. Silas en Timoteüs blijven achter om de nieuwgestichte gemeente van Berea te bemoedigen. Paulus zendt Silas en Timoteüs het bericht dat ze zich zo snel mogelijk bij hem moeten

	voegen.
(1Thess. 3:1-5)	Timoteüs en Silas voegen zich bij Paulus in Athene. Paulus predikt, maar er is weinig vrucht. Er zijn maar een paar bekeerlingen: Dionisius de Areopagiet, Damaris en enkele anderen. Paulus stuurt Silas naar Filippi en Timoteüs naar Thessalonica om de gemeenten aldaar te bemoedigen.
(Hand. 18:1) 1 ^e keer Korinte: 18 maanden	Paulus reist 64 km. naar het westen naar de Romeinse kolonie Korinte . Hij ontmoet een jood genaamd Aquila en zijn vrouw Priscilla (Prisca). Zij zijn verdreven uit Rome en hebben zich gevestigd in Korinte. Zij zijn tentenmakers net als Paulus.
April 51 (Hand. 18:5)	Silas en Timoteüs voegen zich bij Paulus in Korinte. Filippi heeft weer een financiële gift naar Paulus gestuurd en Silas bezorgt deze. Het geld stelt Paulus in staat om zichzelf helemaal aan het werk van gemeentestichten toe te wijden. Stefanus en zijn huishouding zijn de eerste bekeerlingen in Korinte.
(1 Thess. 3:6)	Timoteüs brengt goed nieuws uit Thessalonica. De Thessalonicenzen worden vervolgd, maar zij blijven standvastig in de Heer. Timoteüs brengt uit Thessalonica ook vragen mee die te maken hebben met de bestemming van christenen die overleden zijn.
Zomer 51	Paul schrijft 1 Thessalonicenzen vanuit Korinte. De gemeente in Thessalonica is ongeveer 6 maanden oud. <i>Beweegreden:</i> Paulus bemoedigt de gemeente met het oog op de plaatselijke vervolging en bespreekt opnieuw enkele dingen die hij besproken had toen hij de fundering voor de gemeente legde. De brief anticipeert ook op het feit dat er een bezoek van Judaïsten zal komen. Paulus beantwoordt daarom hun gewoontelijke beschuldigingen tegen hem al voordat ze aankomen. De brief wordt gestuurd door middel van Timoteüs en Silas.
	Terwijl Paulus in Korinte werkt, krijgt hij het bericht dat gelovigen uit Thessalonica dat wat hij over de wederkomst van de Heer schreef in zijn eerste brief, verkeerd begrijpen. Velen in de gemeente hebben gehoord dat Christus' komst op handen is en hebben hun banen opgezegd in afwachting van de wederkomst.
Zomer 51	Paulus schrijft 2 Thessalonicenzen vanuit Korinte. <i>Beweegreden:</i> Paulus corrigeert de misvattingen van de Thessalonicenzen aangaande de wederkomst van de Heer en corrigeert de broeders die gestopt zijn met werken.
September 52 (Hand. 18:18)	De gemeente van Korinte bestaat uit ongeveer 50-60 mensen. Zij komt bijeen in het huis van Gajus Titius Justus. Na 18 maanden van het planten van de gemeente aldaar, verlaat Paulus Korinte. Hij zeilt over de Egeïsche zee naar Efeze, een grote stad in Azië. Hij wordt vergezeld door Priscilla en Aquila.
	In Efeze krijgen Priscilla en Aquila hun eerste bekeerling: Epenetus. Hij wordt in Romeinen 16 genoemd als de eerste bekeerling uit Azië.
(Hand. 18:22)	Paulus vertrekt vanuit Efeze naar Caesarea en vandaar bezoekt hij de gemeente in Jeruzalem. (Hij laat Priscilla en Aquila in Efeze achter om zijn terugkomst voor te bereiden.) Paulus keert terug naar zijn thuisbasis in Antiochië (Syrië) en rust uit. Silas keert terug naar Jeruzalem en Timoteüs keert terug naar Lystra.
Winter 52/53	Paulus bedenkt in Antiochië drie dingen: <ol style="list-style-type: none"> 1. Hij is van plan onder de heiden-gemeenten een collecte op te halen om de armoede van de Jeruzalemse christenen te verlichten en de wonden tussen de joodse en heidense gemeenten te helen. 2. Paulus nadert de leeftijd van 50. Hij is een oude man volgens de norm van de eerste eeuw. Daarom besluit hij om in Efeze apostolische werkers te gaan trainen om zijn werk te kunnen voortzetten. 3. Paulus verlangt het Evangelie te prediken in Rome en dan in Spanje.
52-57	HET EFEZE VERHAAL

Vooruitzicht	<p>Paulus' Derde Apostolische Reis Tijdsduur: 5 jaren Jaren: 53-57 Gereisde afstand: 2200 km. Gestichte Gemeente: (1+) Paulus sticht de gemeente in Efeze. Epafras sticht de gemeenten in Laodicea, Colosse en Hierapolis, en Paulus' andere medewerkers stichten gemeenten in Azië. Daaronder zijn ondermeer de gemeentes van Smyrna, Thyatira, Sardis, Philadelphia en Pergamum.</p>
52/53 (Hand. 18:24-28)	<p>Apollos, een Hellenistische Jood uit Alexandrië (Egypte) komt naar Efeze en ontmoet Priscilla en Aquila. Apollos verlaat Efeze en bezoekt de gemeente te Korinte. Veel Korintiërs zijn onder de indruk van Apollos' spreekvaardigheid. Sommigen beginnen zich met hem te vereenzelvigen. Ook Petrus bezoekt Korinte; er ontstaat een partij rondom hem. De gemeente in Korinte raakt verdeeld; er ontstaan partijen rondom hun favoriete werkers: Paulus, Petrus en Apollos.</p>
Lente 53 (Hand. 19:1)	<p>Paulus neemt Titus met hem mee. De twee mannen verlaten Antiochië en gaan op weg naar Zuid-Galatië. Ze bezoeken en bemoedigen de gemeenten van Galatië. Paulus geeft de Galaten instructie aangaande de collecte voor Jeruzalem. Paulus pikt Gaius vanuit Derbe en Timoteüs vanuit Lystre op om hem te vergezellen naar Efeze.</p>
September 53	<p>Paulus komt in Efeze aan en laat drie broeders komen: Sopater uit Berea, Aristarchus en Secundus uit Thessalonica. Paulus zal in Efeze zes broeders gaan trainen voor het planten van gemeenten. Deze mannen zullen ook als afgevaardigden van hun gemeenten dienen om de collecte naar de christenen van Jeruzalem te brengen. De zes mannen in training zijn: Titus uit Antiochië, Timoteüs uit Lystre, Gaius uit Derbe, Sopater uit Berea, Aristarchus en Secundus uit Thessalonica .</p>
	<p>Terwijl Paulus de gemeente in Efeze aan het planten is, voegen twee andere bekeerlingen van die stad zich bij de zes die getraind worden. Het zijn Tychikus en Trofimus.</p>
(Hand. 19:9)	<p>In Efeze verplaatst Paulus zijn bedieningscentrum naar de School van Tyrannus. De gemeente komt bijeen van huis tot huis, terwijl Paulus zijn apostolische ontmoetingen in de school van Tyrannus houdt. Paulus repareert tenten in de morgen, spreekt 's middag in de School (11.00-16.00 uur) en repareert 's avonds waarschijnlijk weer tenten. Met zijn eigen handen zorgt hij voor het onderhoud van hemzelf en de mensen die hij traint.</p>
	<p>Filemon, een rijke man uit de stad Colosse (ongeveer 160 km. ten oosten van Efeze) komt naar Efeze. Hij heeft een slaaf, genaamd Onesimus. Paulus leidt Filemon tot Christus; hij wordt een hulp van Paulus.</p>
	<p>Een man genaamd Epafras, ook uit de kleine stad Colosse, bezoekt Efeze. Hij bekeert zich ook door Paulus. Epafras blijft een tijd in Efeze en leert van Paulus, terwijl Filemon en Onesimus terug naar huis gaan. Hij gaat dan naar zijn geboortestad Colosse. Epafras zal drie gemeenten stichten in de Lycus vallei, namelijk in Colosse, Laodicea en Hierapolis.</p>
Oktober 54	<p>Keizer Claudius sterft. De nieuwe keizer, Nero, staat de Joden toe naar Rome terug te keren. Wanneer Paulus dit hoort, zendt Hij Priscilla en Aquila naar Rome zodat daar een heiden-gemeente kan worden gesticht. Priscilla en Aquila kopen een huis in Rome en stellen het open voor de gemeente om daar samen te komen.</p>
	<p>Paulus stuurt gelovigen naar Rome om de kern van een nieuwe gemeente aldaar te vormen. Enkelen van hen zijn: Priscilla en Aquila uit Efeze, Epenetus uit Efeze, Febe uit Cenchrea, Rufus uit Antiochië (Syrië), Andronicus en Junias uit Jeruzalem, Urbanus uit Macedonië, Apelles uit Klein-Azië. (Romeinen 16 bevat meer namen van mensen die Paulus mogelijk naar Rome gestuurd heeft.)</p>
	<p>Apollos keert vanuit Korinte terug naar Efeze. Hij ontmoet Paulus daar en informeert hem over de problemen die de gemeente heeft. Sommigen in de Korintische gemeente plegen hoererij, afgoderij en oplichterij.</p>
54/55 (1 Kor. 5:9)	<p>Paulus schrijft Korinte A vanuit Efeze. (Wij hebben deze brief helaas niet meer). De gemeente van Korinte is ongeveer 5 jaar oud. <i>Beweegreden:</i> Uitgedaagd door Apollos' verslag spoort Paulus de Korintiërs aan om in de gemeente geen omgang met hoereers, afgodendienaars en dieven te</p>

	hebben. Hij legt hen ook zijn verlangen uit om geld van hen op te halen voor het "Jeruzalem verlichtingsfonds". De brief wordt verkeerd begrepen.
(1 Kor. 1:11, 16:17, 4:17)	Sommige huisgenoten van Chloë bezoeken Paulus in Efeze. Ze vertellen hem over de verdeeldheid, de incestzaak, de burgerlijke rechtsgedingen, de misbruiken tijdens het avondmaal, en de chaotische bijeenkomsten die in de gemeente voorkomen. Tegelijkertijd bezoeken 3 broeders van de gemeente uit Korinte Paulus in Efeze. Het zijn: Stefanus, Fortunatus en Achaïkus. Zij brengen een brief uit Korinte mee die allerlei vragen bevat. Paulus stuurt Timoteüs naar Korinte om opnieuw de fundering te leggen die hij daar al eerder gelegd had.
Lente 55	Paulus schrijft Korinte B vanuit Efeze. Dit is onze eerste brief aan Korinte. <i>Beweegreden:</i> In hoofdstuk 1-6 richt Paulus zich op de verslagen die hij van de huisgenoten van Chloë heeft gehoord. In hoofdstuk 7-16 beantwoordt hij hun vragen. In de brief schrijft Paulus hen over zijn bedieningsplannen, die hij later moet veranderen.
2 ^e keer Korinte: kort	Timoteüs keert terug vanuit Korinte en vertelt Paulus dat zijn brief verworpen is. Paulus brengt een noodzakelijk bezoek aan Korinte. Het bezoek blijkt pijnlijk te zijn. Eén van de leden daagt Paulus' autoriteit uit en de anderen staan niet op om Paulus te verdedigen. Paulus verlaat Korinte boos en vernederd.
55	Paulus schrijft Korinte C vanuit Efeze. (Wij hebben deze brief niet meer.) <i>Beweegreden:</i> Nadat hij in woede vanuit Korinte terugkeert, schrijft Paulus deze stekende en harde brief aan de Korintiërs. Hij schrijft hem in pure angst en baadt hem in tranen. In deze brief vraagt Paulus de gemeente om hun liefde voor hem te bewijzen door de man te disciplineren die zijn autoriteit uitdaagt. Hij stuurt de brief door middel van Titus. Maar zodra Titus met deze brief vertrekt, heeft Paulus meteen spijt dat hij de brief geschreven heeft. Hij vreest dat de strenge toon van de brief de situatie zal verergeren. Paulus' hart is gebroken over de situatie in deze gemeente.
	Paulus zendt zijn 8 leerlingen door geheel Klein-Azië (in de naburige steden van Efeze) om nieuwe gemeenten te planten. (Sommigen van hen zijn te vinden in Openbaring 2 en 3.)
(Hand. 19:22)	Paulus stuurt Timoteüs en Erastus voor hem uit naar Macedonië om hun collecte voor Jeruzalem op te halen.
Mei 56	Nadat hij erge ontberingen in Efeze heeft meegemaakt, verlaat Paulus de stad. Hij is 3 jaar in Efeze geweest en de hele regio Azië heeft het Woord van God gehoord.
(2 Kor. 2:12)	Paulus komt naar Troas. Terwijl hij daar is, wordt hem een open deur gegeven om het Evangelie te prediken. Maar zijn gedachten zijn nog steeds verward over de gemeente van Korinte. Paulus gaat op zoek naar Titus, maar kan hem niet vinden. Hij is zo belast met de situatie in de gemeente van Korinte dat hij Troas verlaat, ondanks de open deur die hem daar gegeven wordt.
(2 Kor. 2:13, 7:6-16)	Paulus verlaat Troas en komt naar Macedonië. (Het is ongeveer 5 jaar geleden dat hij de gemeenten daar gezien heeft.) Titus voegt zich bij Paulus met goed nieuws vanuit Korinte. Paulus' brief (Korinte C) is goed ontvangen.
Herfst 56	Paulus schrijft Korinte D vanuit Macedonië. Dit is onze 2 Korinte 1-9. De gemeente in Korinte is ongeveer 6 jaar oud. <i>Beweegreden:</i> Paulus moedigt de gemeente aan om de man te vergeven die zich tegen hem verzet heeft. Hij legt ook uit waarom hij zijn bedieningsplannen heeft gewijzigd. Dan behandelt hij de Joodse opruiers en hun boodschap. In de laatste 2 hoofdstukken van deze brief (H.8-9) moedigt Paulus de gemeente aan om bij te dragen aan het "Jeruzalem verlichtingsfonds". Hij vertelt hen dat hij Titus samen met twee gewaardeerde broeders zal sturen om hen te helpen het verzamelen te regelen.
	Als Korinte D arriveert, wordt de gemeente van Korinte bezocht door enkele Joodse 'superapostelen' die Paulus' gezag ondermijnen en proberen de gemeente over te nemen. Ze beschuldigen Paulus ervan dat hij hen uitbuit, omdat hij een zwakke persoonlijkheid is (terwijl hij in zijn brieven krachtig is) en een geestelijk mindere werker.
56	Paulus schrijft Korinte E vanuit Macedonië. Dit is onze 2 Korinte 10-13. <i>Beweegreden:</i> Paulus richt zich op al de argumenten die de Joodse 'superapostelen' hebben gebruikt in een poging om de gemeente van Korinte over te nemen. Voor

	Paulus is het proces van het verdedigen van zijn apostelschap dwaasheid, maar hij doet het desondanks toch.
	Op dit punt brengt Paulus waarschijnlijk het Evangelie "zo ver als Illyricum", wat ten noordoosten van Macedonië bij de Adriatische zee ligt. Het is ook bekend als Dalmatië.
November 56 (Hand. 20:2-3) - 3 ^e keer Korinte: 3 maanden	Paulus bezoekt de gemeente in Korinte en brengt daar 3 maanden door.
Winter/ begin 57 (Hand. 20:3)	Paulus schrijft Romeinen vanuit Korinte. De gemeente in Rome is 4 tot 5 jaar oud. <i>Beweegreden:</i> In H.1-8 presenteert Paulus op meesterlijke wijze het Evangelie van Jezus Christus. In H.9-11 legt Paulus de rol van Israël in Gods bedoeling uit. In H.12-16 richt Paulus zich op de problemen die de heiden-gelovigen met de Joodse gelovigen hebben. Hij deelt vervolgens zijn verlangen om het Evangelie naar het meest westelijk gelegen land van het Romeinse Rijk, Spanje, te brengen. Op zijn weg daarheen hoopt hij de Romeinse gelovigen te bezoeken. Maar voordat hij dit doet, is Paulus van plan naar Jeruzalem te gaan om het "verlichtingsfonds" te bezorgen. Hij vraagt de gelovigen in Rome om voor hem te bidden, want hij weet dat hij daar gevaar zal tegenkomen. De brief wordt bezorgd door Febe, een dienaar in de gemeente van Cenchrea.
Februari-April 57 (Hand. 20:3-12)	Terwijl hij in Korinte is, zijn de Joden van plan om Paulus te doden. Daarom vertrekt hij naar Filippi in Macedonië. In Filippi pikt hij Lucas op. Paulus en Lucas zeilen naar Troas waar zij en de acht broeders een week blijven. De gemeente in Troas is ongeveer 1 jaar oud. De mannen vertrekken samen richting Jeruzalem om de collecte af te leveren aan de heiligen van Jeruzalem.
April-Mei 57 (Hand. 20:15-38)	De mannen gaan naar de haven van Milete. Paulus laat de oudsten van de gemeente van Efeze komen (48 km. daarvandaan) Hij bemoedigt hen, waarschuwt hen, en zegt hen vaarwel.
(Hand. 21:1-9)	Op hun weg naar Jeruzalem bezoeken Paulus en zijn gezelschap de gemeenten in Tyrus en Ptolemais. Ze arriveren in Caesarea en verblijven bij Filippus, de evangelist, en zijn vier ongetrouwde dochters.
(Hand. 21:10-16)	Terwijl hij in Caesarea is, bezoekt Agabus, de profeet uit Jeruzalem, Paulus. Agabus profeteert dat de Joden in Jeruzalem Paulus zullen binden en hem zullen overhandigen aan de heidenen. Ondanks deze waarschuwing maken Paulus en zijn gezelschap de 103 km.-lange reis naar Jeruzalem om de collecte te bezorgen.
Mei-Juni 57 (Hand. 21:17-23:11)	Het is de week van Pinksteren. Paulus en zijn gezelschap arriveren in Jeruzalem en bezorgen de collecte. Terwijl ze daar zijn, geloven de Joden per abuis dat Paulus een heiden toestaat om de tempel binnen te gaan. Dus pakken ze Paulus op en slaan hem. Romeinse soldaten redden Paulus en nemen hem in bewaring.
57-62	HET ROME VERHAAL
Juni 57-Augustus 59 (Hand. 23:12)	Veertig Joden zijn van plan Paulus te vermoorden. Wanneer de Romeinse Tribuun van het complot hoort, zendt hij Paulus naar Caesarea om aldus onder de rechtsbevoegdheid van gouverneur Felix geplaatt te worden. Paulus wordt geplaatt in het paleis van de gouverneur en bewaakt door een Romeinse centurion. Hij zal hier 2 jaar doorbrengen.
Augustus 59 (Hand. 25:1-12)	Festus vervangt Felix als gouverneur. Paulus doet een beroep op de keizer in Rome. Festus moet dat toestaan.
Augustus 59-Februari 60 (Hand. 27:1-28:16)	Na een lange en zware zeereis arriveert Paulus in Rome. Lucas en Aristarchus vergezellen hem op zijn reis.
	Paulus wordt onder huisarrest geplaatt in een huis waarin het hem toegestaan is om bezoekers te ontvangen. Hij moet zijn eigen huis huren.
Februari 60-Maart 62 (Hand. 28:17-31)	Bewaakt door Romeinse soldaten predikt en onderwijst Paulus de komende twee jaar vanuit zijn gehuurde huis. Paulus is ongeveer 55 jaar oud. Lucas en Aristarchus zijn bij hem om te zorgen voor zijn behoeften. Tychikus, Johannes Marcus, Demas, Jezus genaamd Justus en Timoteüs bezoeken Paulus in Rome.
	De gemeente in Colosse heeft problemen. Epafra, de stichter van de gemeente in Colosse zeilt naar Rome om advies van Paulus in te winnen. De gemeente wordt

	omver geworpen door ketterse leraren. Op hetzelfde moment loopt Onesimus, Filemons slaaf, weg. Hij steelt geld van Filemon en volgt Epafras naar Rome om Paulus te zien. (Onesimus is een ongelovige, maar hij herinnert zich dat Paulus een aardige man is.)
	Wanneer Onesimus arriveert, leidt Paulus hem tot Christus. Onesimus blijkt een nuttige dienstknecht voor Paulus te zijn.
	Paulus schrijft nu 3 brieven. Hij dicteert ze allemaal aan Timoteüs.
60	Paul schrijft Kolossenzen vanuit Rome. De gemeente in Colosse is ongeveer 7 jaar oud. <i>Beweegreden:</i> Paulus richt zich op het valse Evangelie dat de Joodse legalistische mystici geïntroduceerd hebben. Het thema van dit boek is: "Jezus Christus, het Hoofd". Het is een ongeëvenaarde onthulling van de kosmische Christus. Paulus gaat de strijd met de ketterij aan door Christus' volheid te verklaren. De brief moet ook gelezen worden in de gemeente van Laodicea, die bijeenkomt in het huis van Nympha. De brief van Laodicea moet ook aan de Kolossenzen voorgelezen worden (De Laodicea-brief is voor ons verloren gegaan, maar sommige geleerden geloven dat het onze Efeze-brief is).
60	Paul schrijft Filemon vanuit Rome. De gemeente van Colosse komt in het huis van Filemon bijeen. <i>Beweegreden:</i> Paulus informeert Filemon dat Onesimus nu een broeder in de Heer is. Hij geeft Filemon de hint dat hij Onesimus zou moeten vrijlaten en hem terugsturen naar Paulus om hem te helpen in het werk. Paulus belooft om het geld terug te betalen dat Onesimus aan Filemon schuldig is. In de brief groet Paulus Apfia en Archippus, waarschijnlijk de vrouw en zoon van Filemon. Hij vertrouwt dat hij vrijgelaten zal worden en verzoekt Filemon om zijn bezoek voor te bereiden.
61	Paulus schrijft Efeze vanuit Rome aan de gemeenten in Klein-Azië die ongeveer 8 jaar oud zijn. Veel geleerden geloven dat dit een rondzendbrief was aan al de gemeenten in Azië. Anderen geloven dat het geschreven was aan de heiligen in de Lycus vallei, samen met de Kolossenzen. De vroegste geschriften hebben niet de woorden 'in Efeze' en er staan geen persoonlijke begroetingen in de brief. <i>Beweegreden:</i> Deze brief is de kroon op Paulus' bediening, de goddelijkste compositie van de mensheid en het verheven watermerk van de Heilige Schrift. Terwijl het thema van Kolossenzen "Christus, het Hoofd" is, is het thema van Efeze "Christus, het Lichaam". Het is een weergaloze presentatie van Gods eeuwige bedoeling. Paulus schreef het waarschijnlijk om de gemeenten op te bouwen in de waarheid van Gods intentie, omdat hij had voorzien dat valse leraren er binnenkort zouden komen om dat fundament te betwisten.
	Paulus stuurt de drie brieven met Tychikus mee. Hij instrueert Tychikus om de gemeenten te bemoedigen en hen een verslag te geven van zijn (Paulus') situatie in de gevangenis. Onesimus keert tegelijkertijd naar Colosse terug als dat Tychikus de brief aan Filemon bezorgt.
	De gemeente in Filippi stuurt Epafroditus naar Rome om Paulus te helpen. Zij sturen bovendien geld met hem mee als een liefdeoffer voor de apostel.
	Op zijn weg naar Rome wordt Epafroditus dodelijk ziek. Maar ondanks de omstandigheden zet hij zijn reis door en arriveert in Rome. Bij aankomst rapporteert hij Paulus de problemen die de gemeente in Filippi heeft.
Lente 62	Paulus schrijft Filippenzen vanuit Rome. De gemeente in Filippi is 12 jaar oud. <i>Beweegreden:</i> Paulus wil dat de Filippenzen weten hoe hij het in Rome maakt. Hij stelt hen ook op de hoogte van Epafroditus' gezondheid en vertelt hen waarom hij hem terugstuurt. Paulus bemoedigt de gemeente met het oog op de tegenstand. Hij richt zich op hun interne problemen door Christus te presenteren in Zijn nederigheid en zelfontkenning. Paulus waarschuwt hen voor de Judaïsten (de verminking-partij) en voor de heidense vrijdenkers. Hij vertelt hen over zijn wens om Timoteüs tot hen te zenden en zijn eigen verlangen om hen te bezoeken als hij vrijgelaten is. Paulus eindigt zijn brief met hen te bedanken voor hun vrijgevege financiële gift.
	Epafroditus herstelt en Paulus stuurt hem terug naar Filippi met de brief. Filippenzen is Paulus' laatste brief aan een gemeente.

62-68	HET VERHAAL NA DE GEVANGENSCHAP
<i>Vooruitzicht</i>	Paulus' Vierde Apostolische Reis Tijdsduur: 5 jaar Jaren: 62-67 Gereisde afstand: (?) Geplante gemeenten: (?)
Lente 62	Volgens traditie wordt Paulus vrijgelaten na 2 jaar in Rome in huisarrest doorgebracht te hebben. Terug in Jeruzalem is Jakobus gestenigd op aandringen van de Hogepriester Annas. Petrus komt naar Rome om zich daar bij Johannes Marcus te voegen.
Zomer 62	Paulus reist oostwaarts en brengt wat tijd in Klein-Azië door. Hij laat Timoteüs in Efeze achter om de gemeente daar te helpen. Op dit punt maakt hij waarschijnlijk zijn langverwachte reis naar Spanje. Hij vertrekt vervolgens naar Macedonië.
Herfst 62	Paulus schrijft I Timoteüs vanuit Macedonië aan Timoteüs, die in Efeze is. <i>Beweegreden:</i> In deze brief moedigt Paulus Timoteüs aan om trouw te blijven aan zijn bediening en de valse leerstellingen te bestrijden. Hij geeft hem praktische instructies voor het vestigen van de gemeente. Lucas is bij Paulus en dient waarschijnlijk als zijn schrijver. Dit zou het verschil in stijl, voordracht en terminologie van de zogenaamde 'pastorale brieven' verklaren. (Daarbij komt dat 'Pastorale brieven' een verkeerde benaming is. Deze boeken kregen pas in de 18 ^e eeuw deze benaming. Timoteüs en Titus waren geen pastoren; zij waren rondreizende apostolische werkers.)
63	Een onbekende schrijver schrijft Hebreëen aan de Hellenistische Joodse gelovigen in Rome. <i>Beweegreden:</i> Enkele van de Joodse Christenen bezochten nog steeds de diensten in de synagoge om zo de vervolging van de Joden te slim af te zijn. Zij waren bekeerd tot Christus maar waren onwillend om 'hun schepen te verbranden' en zichzelf onherroepelijk met Jezus te identificeren. Het argument van de schrijver is dat zij niet in beide kampen een voet kunnen hebben. Dit is waarom de schrijver vermaant: "Laten wij derhalve tot Hem uitgaan buiten de legerplaats en zijn smaad dragen."(H. 13:13) Dit boek bevat tenminste 5 waarschuwingen tegen afvalligheid.
18 juli, 64	Rome gaat grotendeels in vlammen op. Het grote vuur woedt 9 dagen en verwoest 10 van de 14 wijken van de stad. Keizer Nero wordt beschuldigd en zoekt daarom een andere zondebok. Hij geeft de christenen de schuld en begint een wrede en verschrikkelijke vervolging tegen de gemeente.
65 (?)	Judas schrijft de Judas-brief. <i>Beweegreden:</i> een hele algemene brief, geschreven door Judas, de halfbroer van Jezus. De brief richt zich op de verspreiding van bepaalde dwaalleren.
	Paulus gaat richting het zuiden en brengt de zomer op het eiland Kreta door. De Kretenzen zijn bekend om hun liegen, luiheid en vraatzucht. Titus voegt zich later bij hem. Paulus laat Titus in Kreta achter om de gemeenten daar te versterken.
	Paulus vertrekt naar Klein-Azië. Hij zendt Tychikus en Artemas om Titus in Kreta te vervangen zodat Titus zich in Nicopolis (Griekenland) bij hem kan voegen.
Zomer 66	Paulus schrijft Titus vanuit Klein-Azië aan Titus die op Kreta is. <i>Beweegreden:</i> Paulus moedigt Titus aan datgene dat in de gemeente van Kreta nog verbetering nodig heeft in orde te brengen. Hij geeft hem verder praktische instructies om de gemeente op te richten en te versterken, want het lijkt erop dat de gemeente uiteenvalt. Paulus zendt de brief met Apollos en Zenas mee.
September 66	De Joodse opstand breekt uit tegen Rome.
67	Petrus schrijft 1 Petrus vanuit Rome aan de verstrooide Joodse christenen in het Romeinse Rijk. <i>Beweegreden:</i> Petrus moedigt zijn Joodse broeders aan om sterk te zijn onder de vervolging van Nero. Marcus is bij Petrus en de brief is waarschijnlijk geschreven door Silas, die ook bij Petrus is.
	Nero vervolgt nog steeds de christenen. Paulus wordt gearresteerd en naar Rome teruggevoerd en gevangengezet. Paulus' huisarrest is niet zo prettig als zijn eerste huisarrest. Hij wordt in de 'Mamertime' kerker gestopt om daar zijn rechtszaak af te

	wachten. Hoewel hij bezoekers kan ontvangen, is het moeilijk om zijn verblijfplaats te weten te komen.
	Priscilla en Aquila zijn naar Efeze teruggekeerd. Er is massale ontrouw aan Paulus' bediening in Klein-Azië. Zelfs Demas laat hem in de steek en keert naar Thessalonica terug. Titus is in Dalmatië (Illyricum).
67	Paulus schrijft 2 Timoteüs vanuit Rome aan Timoteüs, die in Efeze is. <i>Beweegreden:</i> Paulus bemoedigt Timoteüs als werker. Hij geeft hem praktisch advies om het werk te leiden en schetst de verantwoordelijkheden en plichten van de bediening. Paulus vraagt Timoteüs om hem te bezoeken, want hij is eenzaam. Hij verzoekt om Marcus mee te nemen. Hij vraagt om de wintermantel die hij in Troas heeft achtergelaten. Dit wijst erop dat het in de kerker koud is. Hij vraagt bovendien om de OT-rollen die hij achtergelaten had. Paulus vertelt Timoteüs dat hij de christelijke wedloop goed heeft gelopen en dat hij klaar is om opgeofferd te worden aan zijn Heer.
67	Petrus schrijft 2 Petrus vanuit Rome aan de Joodse Christenen die verspreid zijn in de heiden-gemeenten. <i>Beweegreden:</i> Petrus moedigt de verspreide gelovigen aan om hun geestelijk leven te onderhouden en waarschuwt hen tegen valse leraren en hun leerstellingen. De inhoud lijkt erg veel op die van Judas' brief.
29 juni 67	Paulus is in Rome onthoofd tijdens Nero's regering. De traditie zegt dat Petrus ongeveer dezelfde tijd is gestorven. Petrus werd ondersteboven gekruisigd, want hij voelde zich niet waardig om op dezelfde wijze als zijn Heer te sterven.
	Overgebleven brieven Het debat tussen geleerden over het dateren van de overgebleven brieven (De Evangeliën, Handelingen, brieven van Johannes en Openbaring) gaat nog steeds door. Velen geloven dat de gehele NT-canon compleet was voordat de verwoesting van de tempel in Jeruzalem in 70 plaatsvond. Anderen geloven dat vele van deze werken na die tijd geschreven zijn.

Voor een gedetailleerder verslag van *Het Verhaal*, zie *From Nazareth to Patmos*. Dit is de uitgebreide versie van het eerste-eeuwse verhaal en bevat Schriftverwijzingen, socio-historische beschrijvingen en bibliografische bronnen. De data, die in deze tabel genoemd worden, zijn grotendeels gebaseerd op Harold Hoehner's *A Chronological Table of the Apostolic Age* als ook op F.F. Bruce's *Paul: Apostle of the Heart Set Free*.

Bovenstaande tabel is vertaald door Corjan Schonewille (corjans@hotmail.com) i.s.m. Paradigm Shift.